

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7C/44/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112204942
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2014:6112204942.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica pred sudkyňou JUDr. Amou Odalošovou v právnej veci navrhovateľa E. K., X.. XX. XX. XXXX, L. J. X/XXXX J., L. L. - J., Y. F. B. C. F. E.. K. L., R.. K.. S., R. R. X. L. Š. X, L., A.S.: XX XXX XXX, J. S. Y. X. K. E. K., X.. XX. XX. XXXX, L. J. X/XXXX, L. L. - J., Y. . . E.. H. K., X.. XX. XX. XXXX, V. L. J. X, L. L. C. S. Y. X. K. G. Z. R., R.. R. K.. S., R. R. J. XB, L., A.: XX XXX XXX, Y. F. B. K. & J. C., R.. K.. S., R. R. Z. X, L., A.S.: XX XXX XXXo N. X. Y. K., takto

rozhodol:

Vyhlásenie ručiteľa E. K. B. G. XX. XX. XXXX za dlžníka obchodnú spoločnosť C. R. R..K..S.. je neplatné.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom došlým tunajšiemu súdu dňa 22. 02. 2012 žiadala navrhovateľka, aby súd určil, že vyhlásenie ručiteľa odporcu v 1. rade zo dňa 07. 06. 2006 za dlžníka obchodnú spoločnosť C. R. R..K..S.. je neplatné. Navrhovateľka uviedla, že 16. 01. 1982 uzatvorila s odporcom v 1. rade manželstvo. Odporca v 1. rade dňa 07. 06. 2006 podpísal ako ručiteľ vyhlásenie ručiteľa za dlh obchodnej spoločnosti C. R. R..K..S., vyhlásil, že pokiaľ predmetná spoločnosť nesplní záväzok voči odporcovi v 2. rade, odporca v 1. rade ho uhradí. Navrhovateľka namietala neplatnosť predmetného právneho úkonu vzhľadom na to, že v súlade s § 145 ods. 1 OZ bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov, v ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov, inak je právny úkon neplatný. Navrhovateľka v čase vyhlásenia odporcu v 1. rade bola manželkou odporcu v 1. rade a nemali zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM). Keďže nedala súhlas na úkon odporcu v 1. rade - vyhlásenie, má to za, že ide relatívnu neplatnosť právneho úkonu, keďže odporca v 1. rade sa zaručil za záväzok vo výške 3 000 000 €, pričom nebol schopný záväzok v takejto hodnote splniť, nakoľko nemal osobný majetok v takejto hodnote a teda by došlo k uspokojovaniu veriteľa z majetku patriaceho do BSM. Odporca v 1. rade nevlastnil žiadny majetok mimo majetku patriaceho do BSM, ktorým by mohol v prípade exekúcie uspokojiť veriteľa.

Navrhovateľka v ďalšom uviedla, že predmetný úkon považuje za absolútne neplatný právny úkon, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V tomto prípade sa ako odporujúce s dobrými mravmi javí to, ak fyzická osoba - odporca v 1. rade bez súhlasu svojej manželky vyhlásením ručiteľa sa zaviazne na úhradu záväzku vo výške 3 000 000 €, a teda sa stane spoločným dlžníkom popri obchodnej spoločnosti, pričom predpokladaným cieľom tohto konania zo strany veriteľa je vytvoriť možnosť exekučného uspokojenia predmetnej pohľadávky z vecí patriacich do BSM. Odporca v 1. rade bol spoločníkom obchodnej spoločnosti C. R. R..K..S., teda nevykonával podnikateľskú činnosť vo

svojom mene, ako spoločník za jej záväzky ručil len do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v Obchodnom registri, jeho úkon spôsobuje, že navrhovateľka bez svojho zavinenia môže prísť o všetok majetok v BSM. Navrhovateľka poukázala, že judikatúrou už bol viackrát odsúdený postup, kedy súdy príliš formalisticky hodnotili právne vzťahy a neprípustne zužujúcou interpretáciou právnej normy bez zohľadnenia všetkých okolností prípadu dospeli k záverom, ktoré sú extrémne nespravodlivé, a teda zasahujúce do základných práv garantovaných Ústavou SR. Ručenie je síce bežný zabezpečovací inštitút, avšak každé využívanie inštitútu musí mať svoje hranice, nemôže to byť bez hraníc. Pokiaľ odporca v 1. rade bol spoločníkom v s.r.o. z toho vyplýva, že ručí za záväzky spoločnosti tak, ako je to upravené v Obchodnom zákonníku, teda ručenie je obmedzené. Napriek tomu odporca v 1. rade ako fyzická osoba podpísal ručiteľský záväzok na 3 000 000 €, a práve to je v rozpore s dobrými mravmi. V súlade s § 106 Obchodného zákonníka sa takýto záväzok odporcu v 1. rade javí ako právny úkon obchádzajúci kogentnú zákonnú úpravu Obchodného zákonníka.

Odporca v 1. rade potvrdil tvrdenia uvedené navrhovateľkou. Navrhovateľka je jeho manželka, k zrušeniu BSM došlo v roku 2009, majetok patriaci do BSM si nevyporiadali. Potvrdil tvrdenie, že podpísal vyhlásenie ručiteľa. Mal za to, že dlžník bude môcť predmetnú pohľadávku uhrádzať. V čase podpísania ručiteľského vyhlásenia nemal žiadny majetok mimo majetku patriaceho do BSM, z ktorého by mohol uspokojiť záväzok, za ktorý sa zaručil.

Odporca v 2. rade žiadal návrh zamietnuť. Vzniesol námietku premlčania, pokiaľ ide o námietku relatívnej neplatnosti vyhlásenia ručiteľa. Poukázal na to, že predmetný právny úkon nemôže považovať za absolútne neplatný právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi, len možnosť exekučného postihu celého majetku v BSM na vymoženie pohľadávky len jedného z manželov nezakladá rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi, pretože ide o zákonom výslovne predpokladanú možnosť. Zároveň poukázal na to, že bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľky a odporcu v 1. rade bolo zrušené a v prípade, že sa riadne vysporiada, nie je možné postihnúť majetok navrhovateľky. Odporca v 2. rade v čase, keď došlo k vyhláseniu ručiteľa, chcel zabezpečiť svoju pohľadávku, čo je bežná obchodná prax spoločností.

Prvostupňový súd rozhodnutím zo dňa 11. 02. 2013 rozhodol tak, že návrh zamietol.

V odôvodnení okresný súd preskúmal otázku relatívnej neplatnosti právneho úkonu, v súlade s nálezom ÚSSR sp. zn. I.ÚS 26/2010 z 08. 12. 2010, ktorý v bode 21. uviedol, že v takomto prípade je dôvod na odklon od doterajšej judikatúry a treba pokladať predmetný úkon za úkon, ktorý v súlade s § 145 ods. 1 OZ vyžaduje súhlas druhého z manželov. V súlade s § 40a OZ teda takýto úkon súd považoval za relatívne neplatný. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania súd zisťoval, či navrhovateľka sa relatívnej neplatnosti predmetného právneho úkonu dovolala v premlčacej lehote a zistil, že k úkonu došlo dňa 07. 06. 2006, všeobecná 3-ročná premlčacia lehota uplynula dňa 07. 06. 2009 a navrhovateľka relatívnu neplatnosť namietala až podaním na súd dňa 22. 02. 2012, teda navrhovateľka sa s úspechom nemohla dovolať relatívnej neplatnosti právneho úkonu.

Ústavný súd SR vo vyššie uvedenom náleze (sp. zn. I.ÚS 26/2010 z 08. 12. 2010) poukázal tiež na to, že takýto úkon je potrebné posudzovať aj cez prizmu dobrých mravov.

Prvostupňový súd vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu mal za to, že vyhlásenie odporcu v 1. rade nie je absolútne neplatným právnym úkonom a mal za to, že v súlade s § 303 Obch. zákonníka ručiteľský záväzok vzniká na základe slobodnej vôle toho, kto veriteľovi písomne vyhlási, že uspokojí veriteľa, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok. Súd mal za to, že úprava ručenia zo zákona v súlade s § 106 Obch. zákonníka nevylučuje vznik ručiteľského záväzku v súlade s § 303 Obch. zákonníka. V ďalšom prvostupňový súd mal za to, že nebolo cieľom konania odporcu v 2. rade vytvoriť možnosť exekučného uspokojenia predmetnej pohľadávky z vecí patriacich do BSM. Odporca v 2. rade zabezpečoval v súlade s Obchodným zákonníkom svoju pohľadávku. Prvostupňový súd tiež skúmal, či v súvislosti s konaním odporcu v 1. a 2. rade ide o taký úkon, ktorý by spôsobil extrémne nespravodlivý následok, ktorý by mohol byť v rozpore s dobrými mravmi. Prvostupňový súd poukázal na to, že vzhľadom na to, že navrhovateľka a odporca v 2. rade boli podnikateľmi v súlade s § 148a ods. 2 OZ mohli zrušiť BSM. K zrušeniu BSM došlo v roku 2009, a teda v súlade s § 147 OZ pohľadávku veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, pri výkone rozhodnutia nemôže byť uspokojená z majetku patriaceho do BSM. Keďže BSM zaniklo v roku 2009, navrhovateľka a odporca v 1. rade si mohli dohodou vysporiadať BSM a tým zamedziť tomu, aby mohlo dôjsť k uspokojeniu veriteľa z majetku patriaceho do

BSM. Zároveň súd poukázal na to, že v súlade s § 149 ods. 4 OZ, keďže už uplynula 3-ročná lehota, BSM sa vypořádalo v súlade s ustanovením tohto zákona.

Odvolačný súd rozhodnutím zo dňa 30. 06. 2014 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že súd I. stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odvolačný súd poukázal na to, že sa jedná o určovací žalobu v zmysle § 80 ods. 1 písm. c) O. s. p., pričom z obsahu odôvodnenia odvolania napadnutého rozsudku nevyplýva, že okresný súd riešil otázku existencie naliehavého právneho záujmu na určovacom petite. Okresný súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že právny úkon je platný, pretože nevykazuje znaky rozporu s dobrými mravmi podľa ust. 3 OZ. Poukázal na to, že okresný súd opomenul, že právny úkon bol uskutočnený odporcom počas trvania BSM a teda jeho slobodná vôľa bola ohraničená ust. § 145 OZ, nakoľko vyhlásenie ručiteľa je právny úkon, ktorý bezprostredne zasahuje do práv, nakoľko vyhlásenie ručiteľa je právny úkon, ktorý bezprostredne zasahuje do práv druhého manžela a to z toho dôvodu, že dôsledkom tohto právneho úkonu je možnosť uspokojenia pohľadávky veriteľa aj z majetku patriaceho do BSM, nakoľko odporca v 1. rade v čase uskutočnenia dotknutého právneho úkonu nemal okrem majetku patriaceho do BSM žiadny majetok vo svojom výlučnom vlastníctve. Prevzatie ručiteľského záväzku odporcom v 1. rade vzhľadom na uvedené možné závažné dopady na spoločný majetok obidvoch manželov, nie je bežnou záležitosťou, ktorá si nevyžaduje súhlas druhého manžela. Povinnosťou súdu bolo ex offo skúmať, či ručiteľské vyhlásenie odporcu v 1. rade nie je absolútne neplatným úkonom podľa ust. § 3 OZ, zvlášť, keď navrhovateľka tieto skutočnosti namietala. Odporca v 1. rade uskutočnil dotknutý právny úkon bez súhlasu navrhovateľky, pričom v čase uskutočnenia tohto právneho úkonu nemala spoločnosť C. R. s.r.o. ani odporca v 1. rade žiadny (v prípade odporcu v 1. rade výlučný) majetok, ktorý by mohol byť postihnutý v prípade exekúcie, čo bolo v konaní preukázané. Z uvedeného napriek tvrdeniu odporcu v 1. rade vyplýva, že účelom vyhlásenia odporcu v 1. rade ako ručiteľa zo dňa 07. 06. 2006 bolo vytvorenie možnosti uspokojenia pohľadávky odporcu v 2. rade z majetku patriaceho do BSM navrhovateľky a odporcu v 1. rade, čo možno jednoznačne vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 OZ zakladajúcu absolútnu neplatnosť vyhláseniu odporcu v 1. rade ako ručiteľa zo dňa 07. 06. 2006 podľa ust. § 39 OZ.

Odvolačný súd uložil okresnému súdu vysporiadať sa s otázkou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a v prípade kladného záveru opätovne posúdiť nárok navrhovateľky na určenie neplatnosti ručiteľského vyhlásenia.

Prvostupňový súd postupoval v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu.

Navrhovateľka uviedla, že pokiaľ ide o naliehavý právny záujem, ktorý je základným predpokladom určovacej žaloby, tento je daný, ak sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak by postavenie navrhovateľa bolo bez takéhoto určenia neisté. Naliehavý právny záujem je daný vtedy, ak vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom existuje stav právnej neistoty, ktorý je ohrozením navrhovateľovho postavenia. Navrhovateľka v konaní nepochybne preukázala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti vyhlásenia ručiteľa, nakoľko v prípade exekučného konania vyvolaného odporcom v 2. rade na základe rozhodcovského rozsudku je dôvodné predpokladať, že by bez vlastného zavinenia mohla prísť o vlastný majetok. Odporca v 2. rade ako oprávnený by v prípade, ak by v exekučnom konaní nebol uspokojený z majetku odporcu v 1. rade, mohol dohoda o vypořádání BSM odporovať, čím je opätovne preukázaný naliehavý právny záujem navrhovateľky na požadovanom určení. Určením predmetného určovacieho nároku sa odstráni stav právnej neistoty v postavení odporkyne aj s ohľadom na výsledok konania vedeného na OS BA I sp. zn. 27Cb/8/2012 o zrušenie rozhodcovského rozsudku, nakoľko toto nie je skončené. Odporca v 1. rade sa neprimerane zaručil za riziko podnikania obchodnej spoločnosti a presadil svoj záujem na úkor spoločného majetku patriaceho do BSM. Navrhovateľka tiež poukázala na to, že poskytnutie právnej ochrany je opodstatnené i po zániku BSM. Skutočnosť, že došlo k zániku BSM neoslabuje právny záujem navrhovateľky na určení neplatnosti právneho úkonu (rozsudok KS BB sp. zn. 17Co/6/2013).

Odporca v 2. rade žiadal návrh zamietnuť z dôvodu, že nie je daný naliehavý právny záujem, pretože bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľky a odporcu v 1. rade bolo už vypořádané, a to zákonnou fikciou podľa § 149 ods. 4 OZ.

Súd skúmal naliehavý právny záujem na určovacom petite uvedenom navrhovateľkou a skutočnosťou, či návrhom možno dosiahnuť odstránenie neistoty v právnom postavení navrhovateľa. Navrhovateľka sa domáha určenia neplatnosti právneho úkonu, t. j. ručiteľského vyhlásenia odporcu v 1. rade zo dňa 07. 06. 2006. Právny záujem na navrhovanom určení preukázala ako naliehavý, pretože v prípade exekučného konania, ak by nebolo určené, že predmetný právny úkon - vyhlásenie ručiteľa odporcu v 1. rade je absolútne neplatným právnym úkonom, na základe rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave z 19. 12. 2011 by boli pri výkone rozhodnutia postihnuté aj veci nadobudnuté počas trvania BSM a doposiaľ nevysporiadané, resp. mohli byť postihnuté veci patriace do podielového spoluvlastníctva v prípade aplikácie ust. § 149 ods. 4 OZ, a to tak pri veciach hnuteľných, ako aj nehnuteľných. K vysporiadaniu BSM medzi navrhovateľkou a odporcom v 1. rade nedošlo, o týchto veciach platí ust. § 149 ods. 4 OZ. Keďže vzhľadom na spoluvlastnícky podiel navrhovateľky na veciach, z ktorých by mohol byť uspokojený nárok odporcu v 2. rade bola preukázaná naliehavosť existencie právneho záujmu navrhovateľky na určovacom petite.

V súlade s § 226 O. s. p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd I. stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že právny úkon - vyhlásenie odporcu v 1. rade ako ručiteľa zo dňa 07. 06. 2006 možno jednoznačne vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 3 OZ zakladajúce absolútnu neplatnosť tohto úkonu v súlade s § 39 OZ. Odporca v 1. rade uskutočnil dotknutý právny úkon bez súhlasu navrhovateľky, pričom v čase uskutočnenia tohto právneho úkonu nemala spoločnosť C., R..K..S.. a ani odporca v 1. rade žiadny (v prípade odporcu v 1. rade výlučný) majetok, ktorým by mohol byť v prípade exekúcie dlh uspokojený, čo bolo v konaní preukázané. Z uvedeného vyplýva, že účelom vyhlásenia odporcu v 1. rade ako ručiteľa zo dňa 07. 06. 2006 bolo vytvorenie možnosti uspokojenia pohľadávky odporcu v 2. rade z majetku patriaceho do BSM navrhovateľky a odporcu v 1. rade, čo možno jednoznačne vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O. s. p., navrhovateľ bol vo veci v plnom rozsahu úspešný. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Súd nepriznal navrhovateľovi náhradu trov konania, nakoľko si trovy konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozsudku smeruje, kto ho robí, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozsudok, v čom je rozsudok alebo postup okresného súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa. (§ 205 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., ak
  - sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
  - ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
  - účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
  - v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
  - sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
  - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
  - rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
  - súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy.
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené,
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.